

REGIONŲ KOMITETAS

Regionų komitetą sudaro 350 narių, atstovaujančių Europos Sąjungos 28 valstybių narių vietas ir regioninės valdžios institucijoms. Regionų komitetas teikia nuomones būtinais (Sutartyse nustatytais) konsultavimosi atvejais, neprivalomo konsultavimosi atvejais, taip pat savo iniciatyva, jei mano, kad tai tikslinga. Jo nariai neturi įpareigojančio mandato. Eidami savo pareigas, jie yra nepriklausomi ir veikia Europos Sąjungos bendro intereso labui.

TEISINIS PAGRINDAS

Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 13 straipsnio 4 dalis, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 300 ir 305–307 straipsniai, 2015 m. sausio 26 d. Tarybos sprendimas (ES) 2015/116, kuriuo skiriami Regionų komiteto nariai ir pakaitiniai nariai laikotarpiui nuo 2015 m. sausio 26 d. iki 2020 m. sausio 25 d.

TIKSLAI

Regionų komitetas (RK) buvo įsteigtas 1994 m., įsigaliojus Maastrichto sutarčiai, ir yra patariamoji institucija, atstovaujanti Europos Sąjungos vietas ir regionų valdžios institucijų interesams ir jų vardu teikianti nuomones Tarybai ir Komisijai. Regionų komiteto nariais gali būti, pavyzdžiui, regionų valdžios institucijų vadovai, merai ar rinkimų arba ne rinkimų būdu skiriami regionų ir miestų atstovai iš 28 ES valstybių narių.

Pagal savo paties parengtą misijos deklaraciją RK skelbiasi esąs politinė asamblėja, kurią sudaro vietas ir regionų lygmeniu išrinkti valdžios atstovai, dirbantys Europos integracijos labui. Jis instituciniu lygmeniu atstovauja visoms ES teritorinėms sritims, regionams, miestams ir savivaldybėms.

Regionų komiteto misija – įtraukti vietas ir regionų valdžios atstovus į Europos sprendimų priėmimo procesą ir tokiu būdu skatinti aktyvesnę piliečių dalyvavimą.

Norėdamas geriau atlikti šį vaidmenį RK seniai norėjo įgyti teisę teikti ieškinius Teisingumo Teismui tais atvejais, kai pažeidžiamas subsidarumo principas. Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai jis dabar turi šią teisę pagal Protokolo Nr. 2 dėl subsidarumo ir proporcingumo principų taikymo 8 straipsnį.

Sanglaudos politikos klausimu Regionų komitetas savo Teritorinės sanglaudos politikos komisijos (COTER) pagalba didžiausią dėmesį skiria derybų dėl partnerystės susitarimų ir veiksmų programų rezultatų vertinimui ir partnerystės principo laikymuisi vykdant ESI fondų programavimą 2014–2020 m. laikotarpiu, taip pat Komisijos sanglaudos ataskaitoms. Kitos temos – judumas geografinių ir demografinių iššūkių

patiriančiuose regionuose ir dvi makroregioninės strategijos dėl Adrijos ir Jonijos jūrų regiono (EUSAIR) ir Alpių regionui (EUSALP).

ORGANIZACIJA

A. Sudėtis (SESV 305 straipsnis, Tarybos sprendimas 2014/930/ES)

1. Narių skaičius ir jų paskirstymas pagal šalis

Pagal 2014 m. gruodžio 16 d. Tarybos sprendimo 2014/930/ES nuostatas Regionų komitetą sudaro 350 narių ir tiek pat pakaitinių narių, visi jie pagal šalis pasiskirstę taip:

- po 24 narius atstovauja Vokietijai, Prancūzijai, Italijai ir Jungtinei Karalystei;
- po 21 – Ispanijai ir Lenkijai;
- 15 – Rumunijai;
- po 12 – Austrijai, Belgijai, Bulgarijai, Čekijai, Graikijai, Vengrijai, Nyderlandams, Portugalijai ir Švedijai;
- po 9 – Kroatijai, Danijai, Suomijai, Airijai, Lietuvai ir Slovakijai;
- po 7 – Latvijai ir Slovėnijai;
- 6 – Estijai;
- po 5 – Kiprui, Liuksemburgui ir Maltai.

2. Narių skyrimas

Regionų komiteto narius penkeriems metams skiria Taryba, spręsdama vieningai pagal konkrečios valstybės narės pasiūlymus (SESV 305 straipsnis). 2015 m. sausio 26 d. – 2020 m. sausio 25 d. laikotarpiui Taryba priėmė 2015 m. sausio 26 d. sprendimą (ES) 2015/116, kuriuo skiriami Regionų komiteto nariai ir pakaitiniai nariai. Jų kadencija gali būti pratęsta. Paskirtieji nariai turi turėti regiono arba vietos valdžios rinkėjų mandatą arba būti politiškai atskaitingi išrinktai asamblėjai (SESV 300 straipsnio 3 dalis). Kaskart, kai atsilaisvina Komiteto nario ar pakaitinio nario vieta pasibaigus jų kadencijai Regionų komitete (pvz., pasibaigus regiono ar vietos mandatui, kuriuo remiantis narys buvo siūlomas), prireikia atskiro Tarybos sprendimo.

B. Struktūra (SESV 306 straipsnis)

Iš savo narių dvejų su puse metų kadencijai Regionų komitetas išsirenka pirmininką ir biurą. Komitetas patvirtina savo Darbo tvarkos taisykles ir pateikia jas patvirtinti Tarybai (paskutinį kartą jos patvirtintos 2014 m. sausio 31 d. pagal SESV 306 straipsnio 2 dalį). Regionų komiteto veikla vykdoma šešiose specializuotose komisijose, rengiančiose nuomonių ir rezoliucijų projektus, kurie paskui teikiami tvirtinti plenarinei asamblėjai. Paprastai per metus įvyksta šešios plenarinės sesijos.

Plenarinei sesijai pirmininkauja asamblėjos [pirmininkas](#) (SESV 306 straipsnis), plenarinės sesijos pagrindinės funkcijos – priimti nuomones, pranešimus ir rezoliucijas, priimti Komiteto išlaidų ir įplaukų sąmatos projektą, kiekvienos kadencijos pradžioje patvirtinti Komiteto politinę programą, išrinkti pirmininką, pirmąjį pirmininko pavaduotoją

ir likusius biuro narius, sudaryti institucijos politikos komisijas ir patvirtinti bei taisyti Komiteto Darbo tvarkos taisykles.

Siekdamas efektyvumo, Regionų komitetas savo nuolatinio sekretoriato, esančio Briuselyje (žr. Protokolą Nr. 6 dėl Europos Sąjungos institucijų, tam tikrų įstaigų, organų bei padalinių būstinių vietos), kai kuriomis paslaugomis dalijasi su Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto sekretoriatu. Be to, pagal 2014 m. biudžeto procedūrą RK kartu su Europos Parlamento biuru sudarė susitarimą kartu siekti veiksmingumo vertimų raštu srityje. Regionų komiteto (ES biudžeto 7 skirsnis) užduotims vykdyti 2014 m. skirtas 89 mln. EUR administracinis biudžetas ir 532 darbuotojai.

ĮGALIOJIMAI

A. Nuomonės pateikimas kitų institucijų prašymu

1. Privalomas konsultavimasis

Prieš priimdamos sprendimus Taryba ir Komisija privalo konsultuotis su Regionų komitetu šiais klausimais:

- švietimo, profesinio rengimo ir jaunimo (SESV 165 straipsnis);
- kultūros (SESV 167 straipsnis);
- visuomenės sveikatos (SESV 168 straipsnis);
- transeuropinių transporto, telekomunikacijų ir energetikos tinklų (SESV 172 straipsnis);
- ekonominės ir socialinės sanglaudos (SESV 175, 177 ir 178 straipsniai).

2. Neprivalomas konsultavimasis

Komisija, Taryba ir Parlamentas gali konsultuotis su Regionų komitetu bet kuriuo kitu klausimu, jeigu mano, kad tai tikslinga.

Privalomai arba savanoriškai konsultuodamiesi su Komitetu Parlamentas, Taryba ar Komisija gali nustatyti terminą (ne mažiau kaip vienas mėnuo pagal SESV 307 straipsnį), per kurį jis turėtų pateikti savo nuomonę. Jei terminui pasibaigus nuomonė nepateikiama, tai nekliudo toliau veikti.

B. Nuomonės pateikimas Regionų komiteto iniciatyva

1. Kai konsultuojamasi su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu, Regionų komitetas taip pat informuojamas ir, jeigu jis mano, kad reikalas susijęs su regionų interesais, gali dėl jo pareikšti savo nuomonę.

2. Paprastai RK gali pateikti nuomonę kiekvieną kartą, kai mano, kad tai tikslinga. Pavyzdžiui, Regionų komitetas yra pateikęs nuomones savo iniciatyva šiose srityse: mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ), transeuropinių tinklų, turizmo, struktūrinių fondų, sveikatos (kovos su narkotikais), pramonės, miestų plėtros, mokymo programų ir aplinkos.

C. Kreipimasis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą – ex post teisminė peržiūra
Komitetas, siekdamas apginti jam suteiktas prerogatyvas, gali pateikti ieškinius Teisingumo Teismui ([SESV 263 straipsnis](#)). Kitaip tariant, jis gali pateikti ieškinius

Teisingumo Teismui, jei mano, kad su juo nesikonsultuota, kai turėjo būti konsultuotasi, arba kai konsultavimosi procedūros nebuvo taikomos tinkamai (aktų panaikinimas (1.3.10)).

Teisė teikti ieškinius pagal [prie Lisabonos sutarties pridėto Protokolo Nr. 2 dėl subsidiarumo ir proporcingumo principų taikymo 8 straipsnį tuo atveju](#), jeigu konsultavimosi procedūros nebuvo taikomos tinkamai, sudaro galimybes Regionų komitetui paprašyti Teisingumo Teismo patvirtinti, ar į Komiteto kompetencijos sritį patenkantis teisės aktas atitinka subsidiarumo principą.

EUROPOS PARLAMENTO VAIDMUO

Pagal Europos Parlamento Darbo tvarkos taisykles (V priedo XII punktas) Regioninės plėtros komitetas (REGI) atsakingas už santykius su Regionų komitetu, regionų bendradarbiavimo organizacijomis ir vietos bei regionų valdžios institucijomis.

Pagal [2014 m. vasario 5 d. bendradarbiavimo susitarimą tarp Europos Parlamento ir RK](#):

- RK rengia siūlomo ES teisės akto poveikio vertinimus, kuriuos siunčia Parlamentui laiku, prieš prasidedant pakeitimų teikimo procedūrai. Šiuose poveikio vertinimuose pateikiami nacionalinio, regionų ir vietos lygmenų informacija apie tai, kaip galiojantys teisės aktai veikia, ir nuomonės dėl siūlomų teisės aktų tobulinimų;
- vienas RK narys yra kviečiamas dalyvauti visuose svarbiuose Parlamento komiteto posėdžiuose. Šis atstovas arba pranešėjas pristato RK nuomones. Parlamento pranešėjai savo ruožtu gali dalyvauti Regionų komiteto posėdžiuose;
- Parlamento komitetų pirmininkų sueigos pirmininkas ir Regionų komiteto pareigūnas du kartus per metus aptaria bendradarbiavimo teisėkūros srityje gaires ir darbo planą.

Nuo 2008 m. REGI komitetas ir Teritorinės sanglaudos politikos ir ES biudžeto komisija (COTER) surengė vieną bendrą metinį posėdį „OPEN DAYS. Europos miestų ir regionų savaitė“ renginių proga.

Udo Bux
10/2018

